

SOMOGYI GYŐZŐ LEVELE

Kedves János és Gyuri! Örömmel mondtam igent a grafikáim közlésére a *Múlt és Jövő*-ben, mivel a zsidó-keresztény testvériséget magyar és európai sorskérdésnek tartom. A rajzok kiváltottak már egy-két félreértést, ezért szükségesnek látszik néhány kísérő sor.

Első tanítómesterem Szilágyi Ernő volt. Cvi néven, mint a Vaada egyik vezetője, zsidók ezreit mentette meg 1944-ben, míg ő maga kishíján Bergen-Belsenben pusztult. Ezt néhány éve tudtam meg Braham könyvéből, ő maga sohasem mondta. Hamvas Bélához mérhető filozófiai művét halála előtt megsemmisítette, így emléket csak tanítványai őrzik. Ez a meggyőződéses cionista mélységesen szerette a német kultúrát (elsősorban Wagner), a magyarságot és a kereszténységet. Így mondta: „A mi urunk, Jézus Krisztus” – és négy másik keresztény tanítványával együtt először a Bibliához, aztán a templomba, végül a katolikus teológiára irányított. Itt a szemita (zsidó, arám, szír, arab) őskereszténység történetével foglalkoztam, és e tanulmányok hatása alatt készültek ezek a grafikáim. Utolsó találkozásom Ernő bácsival 1973-ban volt, első kiállításomon. Ennyit mondtott: „Most hiszem el, hogy maga nem antiszemita”.

A *Galícia 1914* című kép középső alakjában Neki szeretnék emléket állítani.

Későbbi kiállításaimon ezeket a rajzokat a nézők egy része – az emlékkönyv beírásai szerint – cionista propagandának, más része antiszemita gúnyolódásnak vette. Amikor a *Vigilia* galériája leköszölte őket, egész sor felháborodott katolikus olvasó mondta le a lapot azzal, hogy Jézust és a szenteket csúnyának ábrázolom. A főszerkesztő kérésére akkor nyílt levelet írtam. Ebben Izaiás (Jesája) prófétára hivatkozom, aki a szenvedő, megkínzott Messiásról így ír: „féreg vagyok, nem ember, világ csúfja, ember gyalázata...”

Auschwitz áldozatainak szépsége, a Biblia szelleme szerint felülmúlja a *Playboy* címlapjának szépségét. Ezt a szépséget próbáltam én fekete-fehérben ábrázolni. Nemcsak a zsidó Jézus, de Petőfi, a mai munkás és elgyötört paraszt is ilyen „csúnya” rajzaimon. Szentek ők az én szememben, ártatlan áldozatok, és bízom benne, hogy a Biblia fényében a *Múlt és Jövő* olvasói is meglátják szépségüket.

Baráti üdvözléssel
SOMOGYI GYŐZŐ